

Sygn. akt I C 750/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Edyta Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2020 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...) S.A, w W.

o odszkodowanie w kwocie 10361,52 zł

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda P. B. na rzecz pozwanego (...) S.A, w W. kwotę 3617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 750/20

UZASADNIENIE

Powód P. B. wniósł w dniu 21 sierpnia 2020 r. (data stempla operatora pocztowego) do Sądu Rejonowego w Ciechanowie pozew przeciwko (...) S.A. w W., żądając zasądzenia na swoją rzecz kwoty 10361,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu. Na kwotę dochodzoną pozvem składa się należność z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Pozwany (...) S.A. w W. wnosil o oddalenie powództwa. Wnosil ponadto o zasądzenie na swoją rzecz od powoda P. B. zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 sierpnia 2019 r. w P. doszło do zdarzenia drogowego z udziałem pojazdów: jednego marki O. (...) nr rej. (...) - sprawy kolizji oraz drugiego marki B. nr rej. (...). Pojazd marki O. (...) nr rej. (...) w dniu 6 sierpnia 2019 r. posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej dla posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego pojazdu w (...) S.A. w W. (bezsporne).

D. R. (1), właściciel pojazdu marki B. nr rej. (...) zgłosił internetowo w dniu 7 sierpnia 2019 r. szkodę do zakładu ubezpieczeń sprawcy kolizji, informując ponadto, że korzysta z pojazdu zastępczego. W dniu 17 września 2019 r., zakład ubezpieczeń przyznał D. R. (1) odszkodowanie w wysokości 33148,66 zł, a w dniu 18 września 2019 r. dokonał wypłaty przyznanego odszkodowania. W dniu 5 lutego 2020 r. D. R. (1) zawarł z zakładem ubezpieczeń sprawcy szkody

ugodę na mocy której, podwyższono wysokość należnego mu odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów pojazdu do kwoty (...),000 zł (bezsporne).

Przy zgłoszeniu szkody D. R. (1) otrzymał od zakładu ubezpieczeń informację na temat najmu pojazdu zastępczego, oferty zakładu ubezpieczeń w tym zakresie oraz o wysokości maksymalnych stawek akceptowanych przez ubezpieczyciela, jak też o prawie ubezpieczyciela do weryfikacji stawki najmu pojazdu zastępczego. Informację w tym zakresie D. R. (1) otrzymał ponadto w dniu 9 sierpnia 2019 r. bezpośrednio od rzeczoznawcy dokonującego oględzin pojazdu. W tym dniu zaproponowano mu najem pojazdu zastępczego marki T. (...), którego nie zaakceptował z uwagi na wielkość pojazdu przy uwzględnieniu planowanego wyjazdu wakacyjnego (przyjęcie zgłoszenia szkody k. 144 - 153, protokół oględzin k. 120 - 122, zeznania świadka D. R. (1) k. 163 - 164).

D. R. (1) w okresie od dnia 7 sierpnia 2019 r. do dnia 30 września 2019 r. (54 dni) korzystał z pojazdu zastępczego marki L. nr rej. (...) na podstawie umowy najmu zawartej z P. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą NO.1 P. B. w W.. Cena najmu wynosiła 336,00 zł netto za dobę tj. łącznie za 54 dni - 22317,12 zł brutto przy uwzględnieniu rabatu za okres najmu powyżej 7 dni. D. R. (1) ofertę firmy (...) znalazł za pośrednictwem internetu. Wybrał ofertę tej firmy z powodu wielkości pojazdu, gdyż w dniu 8 sierpnia 2019 r. planował wyjazd dwutygodniowy z partnerką i parą znajomych na wakacje. Z uwagi na kolizję i załatwianie związanych z nią spraw, na wakacje wyjechał w dniu 10 sierpnia 2019 r. W dniu 22 sierpnia 2019 r. D. R. (1) skontaktował się e-mailem z zakładem ubezpieczeń z prośbą o przesłanie kompletu dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem zakładu ubezpieczeń, zadając ponadto szereg szczegółowych pytań. Zakład ubezpieczeń udzielił odpowiedzi na zadane pytania w dniu 28 sierpnia 2019 r., podając ponadto dane do kontaktu w sprawie zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego (umowa k.21, faktura k. 26, korespondencja e-mail k. 23, 24, zeznania świadka D. R. (1) k. 163 - 164).

W dniu 7 sierpnia 2019 r., pomiędzy D. R. (1) a P. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą NO.1 P. B. w W. doszło do zawarcia umowy cesji wierzytelności, na mocy której D. R. (2) w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 6 sierpnia 2019 r. likwidowaną przez (...) S.A. w W., przeniósł wszelkie przysługujące mu wierzytelności z tytułu tej szkody związane ze zwrotem kosztów z tytułu najmu auta zastępczego na rzecz P. B. (umowa cesji wierzytelności k. 27).

P. B. zgłosił roszczenie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego do (...) S.A. w W. pismem z dnia 12 listopada 2019 r., doręczonym zakładowi ubezpieczeń w dniu 18 listopada 2019 r., wzywając do zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 22317,12 zł w terminie 30 dni od otrzymania wezwania. P. B. otrzymał decyzją zakładu ubezpieczeń z dnia 6 grudnia 2019 r. zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 54 dni w łącznej kwocie 11955,60 zł brutto tj. przy przyjęciu stawki za dobę najmu na kwotę 180,00 zł netto (bezsporne).

D. R. (1) zamieszkuje wraz z partnerką w C.. Samochód, który uczestniczył w kolizji wykorzystywał w celu dojazdu do miejsca pracy w U. położonym w odległości około 10 km od jego miejsca zamieszkania oraz do dojazdów w sprawach dnia codziennego (zakupy, spotkania z rodziną i znajomymi). D. R. (1) planował wakacje z uwzględnieniem dojazdu samochodem. Jego partnerka nie dysponowała własnym samochodem (zeznania świadka D. R. (1) k. 163 - 164).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt szkody (k. 68 - 153) oraz częściowo zeznań świadka D. R. (1) (k. 163 - 164).

W ocenie Sądu, powyższe dowody są w pełni wiarygodne; żadna ze stron nie kwestionowała ich mocy dowodowej. Spór w niniejszej sprawie dotyczył stawki najmu pojazdu zastępczego. Bezspornym natomiast był okres najmu pojazdu zastępczego.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo P. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód P. B. jako następca prawny D. R. (1) dochodzi swego roszczenia na zasadach ogólnych, wynikających z art. 361 - 363 kc. Szkada objęta odpowiedzialnością ubezpieczyciela podlega bowiem naprawieniu właśnie według tych ogólnych zasad. Wynika to z treści art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zgodnie zaś z art. 36 ust. 1 cyt. ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Z powyższego wynika, że dla oceny roszczeń odszkodowawczych powoda w związku z nabyciem wierzytelności z tytułu najmu pojazdu zastępczego, należało określić – według ogólnych zasad prawa cywilnego – do jakich świadczeń byłby zobowiązany posiadacz lub kierowca samochodu, z którego winy nastąpiło zdarzenie drogowe. W niniejszej sprawie, Sąd ustalił, że odpowiedzialnym za zdarzenie drogowe z dnia 6 sierpnia 2019 r. jest kierowca samochodu marki O. (...) nr rej. (...), posiadający ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

W myśl art. 363 § 1 kc, naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego: bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Szkodą jest uszczerbek, jakiego doznała określona osoba w swych dobrach lub interesach. W efekcie owo naprawienie szkody ma zmierzać do odwrócenia w dobrach poszkodowanego skutków zdarzenia wyrządzającego mu szkodę i przywrócenia – w znaczeniu prawnym – stanu, jaki by istniał gdyby owo zdarzenie nie nastąpiło. Zgodnie z powszechnie przyjętym obecnie poglądem, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie III CZP 5/11). Sąd Najwyższy podkreślił, że utrata możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, a wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu tego negatywnego następstwa) należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym znaczenie dwóch kryteriów - celowości wydatków oraz ich ekonomicznego uzasadnienia.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu.

Wskazać należy, że pozwany zakład ubezpieczeń wypłacił powodowi P. B. w toku postępowania likwidacyjnego koszty najmu pojazdu zastępczego, przyjmując wprawdzie okres najmu pojazdu zastępczego zgodnie z przedstawioną przez powoda fakturą, jednakże w niższej dobowej stawce w wysokości 180,00 zł netto, tj. łącznie 11955,60 zł brutto.

Jak wskazano powyżej, pozwany (...) S.A. w W. zakwestionował w niniejszym procesie, stawkę najmu pojazdu zastępczego wynikającą z umowy zawartej przez powoda z D. R. (1).

Odnosząc się do kwestii wysokości stawki najmu pojazdu zastępczego, podkreślić należy, że poszkodowany D. R. (1) bezpośrednio po zgłoszeniu szkody, co miało miejsce następnego dnia po kolizji, otrzymał od zakładu ubezpieczeń informację w zakresie możliwości organizacji pojazdu zastępczego przez ubezpieczyciela, jak też o akceptowanych stawkach tego najmu w przypadku zawarcia umowy najmu przez poszkodowanego z pominięciem zakładu ubezpieczeń. Informacja została D. R. (1) przedstawiona drogą elektroniczną już w dniu 8 sierpnia 2019 r., a

następnie podczas oględzin pojazdu. Kolejny raz szczegółowych wyjaśnień udzielono poszkodowanemu e-mailem w dniu 28 sierpnia 2019 r. w związku z jego pytaniami z dnia 22 sierpnia 2019 r. Zauważyć należy, że w dniu 7 sierpnia 2019 r., przy zgłoszeniu szkody, D. R. (1) wskazał, że korzysta już z pojazdu zastępczego. Zakład ubezpieczeń uprzedził również poszkodowanego o możliwości weryfikacji stawek najmu. Proponowane przez zakład stawki najmu pojazdu zastępczego, również w przypadku pojazdów zbliżonych do pojazdu zastępczego marki B., były niższe, niż wynikające z umowy zawartej przez D. R. (1) z P. B.. D. R. (1) jako jedyną przyczynę wyboru oferty P. B. podał, że zaproponowany pojazd odpowiadał parametrom w zakresie gabarytów posiadanemu przez niego pojazdowi. Wskazać jednak należy, że przed zawarciem umowy z P. B. nie sprawdził oferty w tym zakresie pozwanego zakładu ubezpieczeń, jak też dostępności pojazdów o zbliżonych parametrach. Nie zareagował również na udzieloną mu odpowiedź dotyczącą jego szczegółowych pytań z dnia 22 sierpnia 2019 r.

Wskazać należy, że nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym ze zdarzeniem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 kc, art. 362 i 826 § 1 kc). Na dłużniku ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu tylko wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. W ocenie zatem Sądu, zachowanie poszkodowanego D. R. (1), który nie korzysta z korzystniejszej ekonomicznie oferty zakładu ubezpieczeń i zawiera umowę najmu pojazdu zastępczego w stawce dziennej prawie dwukrotnie przewyższającej stawki proponowane przez ubezpieczyciela, nie może zasługiwać na aprobatę. Powód P. B. nie wykazał, że pojazd wynajęty przez niego D. R. (1) spełniał w wyższym stopniu kryteria przydatności; nie wykazał również, że samochód odpowiadający klasą pojazdowi poszkodowanego nie był w tym okresie dostępny w ofercie zakładu ubezpieczeń. Pomimo zakwestionowania wysokości stawki najmu przez zakład ubezpieczeń, który przedstawił ofertę najmu pojazdów w zdecydowanie niższej stawce, nie wykazał również, że stawka zaproponowana przez niego jest adekwatna do klasy pojazdu oraz ekonomicznie uzasadniona. W uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie III CZP 20/17 Sąd Najwyższy podkreślił, że wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebom ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Należy też podkreślić, że proponowana wykładnia nie eliminuje ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu swobody wyboru kontrahenta, od którego najmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów.

Podkreślić należy, że poszkodowany D. R. (1) w istocie nie wyraził żadnego zainteresowania ofertą ubezpieczyciela w zakresie najmu pojazdu zastępczego, nie chciał poznać bliżej jej warunków i nie dokonał oceny, czy oferta którą wybrał lepiej zaspokaja jego potrzeby, czy też może skorzystanie z pojazdu oferowanego przez ubezpieczyciela byłoby wystarczające, na co wskazuje jego brak reakcji na odpowiedź odnoszącą się szczegółowo do jego pytań zgłoszonych w e-mailu z dnia 22 sierpnia 2019 r. D. R. (1) nie dokonał porównania ofert i nie rozważył zmiany firmy i pojazdu zastępczego na mający te same lub zbliżone parametry ale w niższej stawce dobowej. Mając powyższe na uwadze, należało w ocenie Sądu przyjąć, iż poszkodowany pozostając biernym na przedstawioną mu propozycję pozwanego zakładu ubezpieczeń, nie dopełnił obowiązku współdziałania przy minimalizacji szkody, która dodatkowo została zwiększona przez wynajęcie pojazdu u podmiotu stosującego znacznie wyższe dobowe stawki najmu pojazdu.

Ubezpieczyciel dokonał w toku czynności likwidacyjnych wszystkich czynności, jakie mogły zostać wykonane przy stwierdzonym stopniu współpracy poszkodowanego z pozwanym. To na poszkodowanym spoczywał obowiązek zbadania warunków najmu oferowanego przez towarzystwo ubezpieczeń. W tym kontekście, dla rozstrzygnięcia sprawy nie ma znaczenia fakt, iż poszkodowany D. R. (1) poprosił e-mailem o przedstawienie warunków najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela, gdyż miało to miejsce dopiero 22 sierpnia 2019 r. i nie wyraził wprost woli zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela.

W związku z powyższym Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

Zgodnie z art. 98 kpc, strona przegrywająca proces jest zobowiązana zwrócić stronie przeciwnej koszty procesu. Sąd oddalił powództwo w całości, a zatem powód P. B. zobowiązany jest zwrócić pozwanemu (...) S.A. w W. poniesione przez niego koszty procesu. W związku z powyższym w pkt II wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, ustalonych stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, przy uwzględnieniu wskazanej wartości przedmiotu sporu.